

Henrik Neubauer

PROCESIJA SVETE KRVI V BELGIJSKEM BRUGGEU

Maja letos sva z ženo obiskala sina v Bruslju. Tam smo zvedeli, da se v Bruggeu vsako leto na Vnebohod odvija po mestnih ulicah velik dogodek – procesija sv. Krvi (Heilig-Bloed processie v flamščini). Ker dobro poznamo Škofjeloški pasijon, nas je zanimalo, kako so si procesijo zamislili tam. Brugge je bil v 15. stoletju bogato mesto, eno najpomembnejših pristanišč severno od Alp ter hkrati tudi prizadevno tržišče in prestolnica burgundskih vojvod.

Že ob sprehodu po tem lepem flamskem mestu in vožnji z ladjico po mestnih kanalih smo opazili ob večjih cestah postavljene lesene klopi, na osrednjem trgu, ki se imenuje Markt, pa so bile postavljene tri visoke tribune, med katerimi je šel sprevod v obliki črke S. Tam smo si tudi kupili vstopnice, ker je bil pogled na dogajanje najboljši.

Točno ob treh popoldne, kot je bilo napovedano, se je začel slavnostni mimohod. Podobno kot v Škofji Loki so predstavljali posamezne dogodke peš, na konjih in vozovih. Največja razlika je pač v tem, da je Škofjeloški pasijon vsakih šest let in se ponavlja več dni, v Bruggeu pa je procesija vsako leto, a samo en dan – vedno na praznik vnebohoda Jezusovega. Procesija je od leta 2009 vpisana v nestvarno kulturno dediščino pri Unescu in je posvečena relikviji svete Krvi kot del drugih relikvij o Kristusovem trpljenju. Leta 1203 so križarji med četrto križarsko vojno osvojili Konstantinopel in ga oropali. Takrat so flandrijskega grofa Balduina IX. imenovali za cesarja. Prav on naj bi poslal osvojene relikvije v Flandrijo, v Brugge, kjer sta bili na čelu grofovstva njegovi hčerki Johana in Margareta. Relikvija je bila in je še vedno spravljena v steklenički iz gorskega kristala, posebne dragocene različice kremenca. Legenda pa pripoveduje drugače, da je stekleničko že leta 1150 prinesel flandrijski grof Diederik van den Elzas iz druge križarske vojne.

Prvi podatki o procesiji izvirajo iz nekega cehovskega pisma iz leta 1291. Že takrat so morali različni cehi obvezno sodelovati pri procesiji, ki so jo imenovali obhod sv. Krvi. Ker je bila relikvija v lasti mesta, so bili pri tem obhodu udeleženi jezdec, ceh, strelci, mestni svetniki in seveda tudi duhovščina. Leta 1310 je papež Klemen V. uradno priznal to procesijo in takrat so jo združili s svečanostmi ob majskem sejmu. V 15. in 16. stoletju so bili pri procesiji poleg bibličnih tudi posvetni prizori. V času protireformacije in tudi v 18. stoletju je procesija spet dobila verski značaj. V 20. stoletju je prišlo do nekaterih sprememb, predvsem to, da je obhod na dan vnebohoda, obdržali pa so njene štiri dele: stara zaveza, nova zaveza o Kristusovem življenju, zgodovinski del o prihodu relikvije prek grofa Diederika v Brugge ter skrinja z reli-

kvijo sv. Krvi, obdana z bratovščino svete Krvi, verske in posvetne gosposke. Vse to se odvija pod pokroviteljstvom sv. Marije, ki je že od pamtiveka zavetnica Bruggea.

V štirih omenjenih delih ima procesija 54 prizorov, ki se začnejo z mimohodom mestne policije, članov plemenite bratovščine, godbe in jezdecov z zastavami. Stari testament se začne z rajem, izgonom iz raja in bratomorom ter nadaljuje s prodajo Jožefa, kot prisposodbo Jezusa Kristusa, ki je kot izobčenec nato na faraonskem dvoru človeštvu prinesel novo življenje, ter se zaključi s sprevodom prerokov.

Novi testament se odvija od Kristusovega rojstva s prihodom treh modrecev, z Jezusovim srečanjem s pismouki v templju, Janezom Krstnikom, Jezusovim blagoslovom otrok, njegovim prihodom v Jeruzalem, zadnjo večerjo, Jezusom pred Pilatom, bičanjem, kronanjem, nošnjo križa, Golgota, svetim grobom, vstajenjem in binkoštni. Ta del je poleg nekaj prizorov iz stare zaveze najbolj podoben Škofjeloškemu pasijonu.

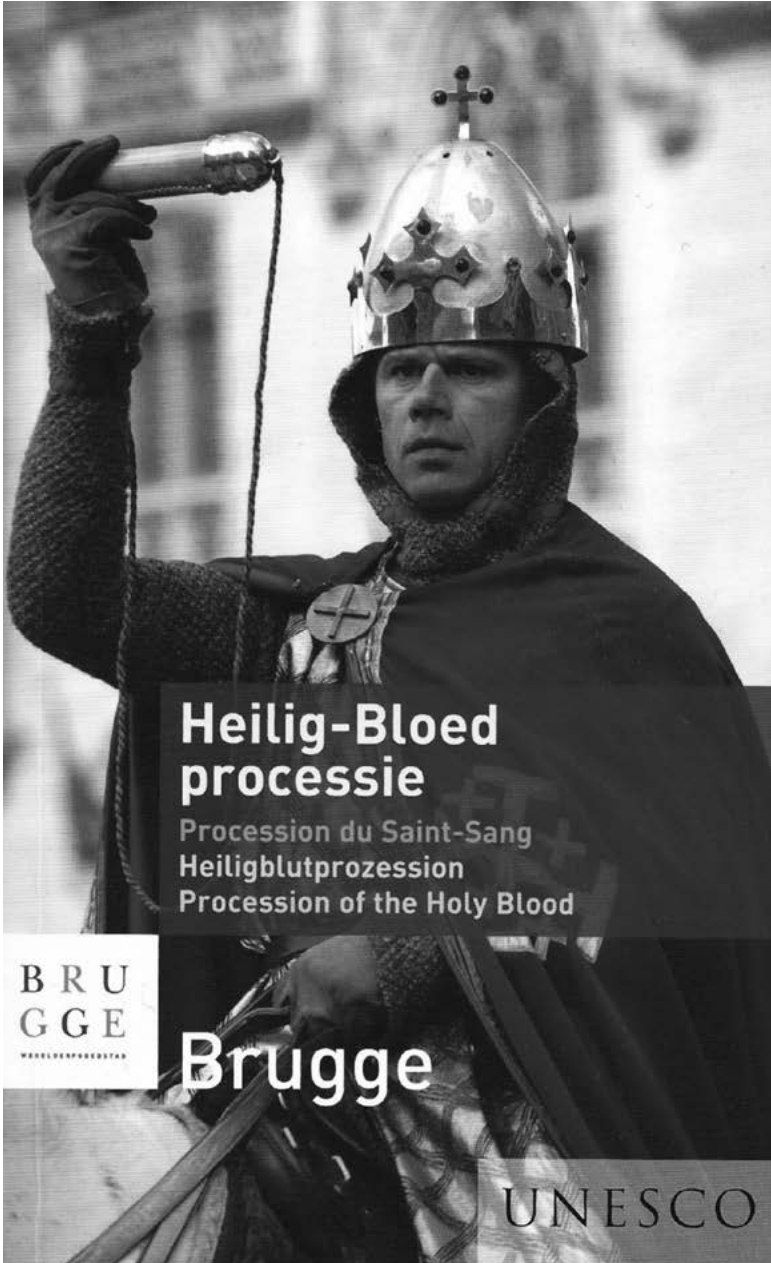
Zgodovinski del prikazuje legendo o prihodu flamskih križarjev z grofom Diederikom iz druge križarske vojne. Poleg njega jezdita njegova soproga Sibila Anžijska in opat Leonius, za njimi pa grofov sin Filip Alzaški s soprogo Matildo Portugalsko. Sledi prizor uradnega priznanja čaščenja s strani papeža Klementa V. Bogato oblečeni meščani nato pojejo zmagoslavno pesem, prizor pa dopolnjujejo še štirje mestni poslanci, ki napovedujejo vsakoletno procesijo, in cehovska društva z zastavami in različnimi godbami.

Najsветеjši del predstavlja čaščenje sv. Krvi z mimohodom več bratovščin in nošnje relikvij sv. Donata in sv. Eligija – pri nas ima kapelico v Kamniku. Ker je leta 1923 papež Pij XI. kapeli sv. Krvi podelil naziv bazilika nosijo mimo gledalcev simbola bazilike – tintinabulum (majhen zvon v okvirju) in konopeum (na pol zaprt sončnik iz rumene in rdeče svile). Zdaj prihajajo ministranti in relikvija obdana s štirimi člani bratovščine sv. Krvi. Skrinjo, v kateri je relikvija, so naredili leta 1617 in jo potem še dodatno okraševali s stotimi dragimi kamni in 'črnim diamantom' škotske kraljice Marije Stuart. Mimohod relikvije občinstvo spremlja pobožno stoje, v tišini in z molitvijo, nekateri tudi pokleknejo. Procesijo končujejo duhovščina, zbor Scole Gregoriane, posvetni dostojanstveniki ter voz s kariljonom (zvončki), tipičnim glasbilom vitkih stolpov flamskih mest, obdan s plešočimi zastavonošami.

Kakšno uro po koncu procesije je na trgu pred mestno hišo v bližini bazilike še zaključna slovesnost z molitvami v različnih jezikih. Po molitvah vzamejo relikvijo iz skrinje in jo v pozlačeni ampuli pokažejo in z njo blagoslovijo navzoče. Nato jo slovesno odnesejo spet nazaj v baziliko, kjer jo častijo vsak petek od dveh do štirih popoldne.

Za mesto Brugge, njegove meščane in vse obiskovalce (vsako leto se jih zbere 60 do 80 tisoč) je to najlepši dan v letu, zato ga ne imenujejo vnebohod, ampak kar preprosto Dan sv. Krvi.

Z lepimi doživljaji in posebno mirnostjo v srcih smo zapustili Brugge in se vrnilo spet v vsakodnevni vrvež belgijske prestolnice.

Heilig-Bloed processie

Procession du Saint-Sang
Heiligblutprozession
Procession of the Holy Blood

BRU
GGE
WORLD HERITAGE

Brugge

UNESCO